

แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2
THE BEST PRACTICE IN THE DEVELOPMENT OF SMALL SCHOOL
UNDER THE SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICE 2

ศิริวรรณ ชัยญาณรัตน์^{1*} อำเภอพรม ตั้นตินาครกุล² ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์¹ และกัลยารัตน์ เมธีร่วงศ์³
Sirowan Thunyakorn¹, Ampapan Tantinakhongul²
Pariyaporn Tungkunanan¹ and kalayarat Mathewveerawong³
Sirowan.peary@gmail.com, ampapan@yahoo.com
pariyaporn2511@gmail.com and kalayarat2557@gmail.com

¹ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

^{2,3} ภาควิชาการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยาลัยวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

*ผู้รับผิดชอบบทความ โทรศัพท์ 08-1989-9364 อีเมล: Sirowan.peary@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 อดobทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครุพัฒน์ ประชานันท์เรียน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนรางวัลพระราชทาน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และ โรงเรียนที่ได้รับการประเมินประกันคุณภาพภายนอก ใน อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 25 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครุพัฒน์ ประชานันท์เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 40 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยการใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ประกอบด้วยคุณครูหรือครุพัฒน์สูงด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล 3. ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารมีการจัดการบริหารจัดการบุคคลการ มีการจัดการบริหารงานงบประมาณ และมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 4. ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษามีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ บังเกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 5.

ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ประกอบด้วยสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพดีและสนองต่อความต้องการได้เพียงพอ 6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก คุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก แนวปฏิบัติที่ดี

Abstract

The purpose of this research was to Establish the best practice guidelines in improving the quality of small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2. The study was divided into two phases. The first phase was to identify the lesson learned as the best practice guidelines. The data collection was done by studying the related documents using content analysis approach and by conducting an interview with the 25 samples of the primary informants selected using purposive sampling technique including directors, vice-directors, school teachers, student heads and boards of directors of the following types of schools: 1) the ones evaluated and awarded by royal, 2) the ones evaluated by external quality assurance committees on the third round and 3) the ones evaluated by internal quality assurance committees and ranked at excellent level. The second phase was to establish the best practice guidelines for improving the quality of small schools under the Office of Samutprakan Primary Education Area 2. The data collection was done using Focus group meeting methodology. The focus groups were conducted twice with the 40 samples selected using purposive sampling technique. These samples as the key informants were directors, teachers, student heads, boards of directors from small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2. The data then were analyzed with content analysis.

The research findings revealed the best practice guidelines for quality development of small schools under the Office of Samutprakan Primary Education Area 2 which consist of 6 dimensions as follows. 1. In terms of Student Affairs Development activities, the schools should provide any activities enhancing well-round academic skills, morals and ethics, holistic health both body and mind, art and aesthetics, music and sports, thinking skills, and other activities which directly effect students' achievement. 2. In terms of teacher's ethics and teacher's efficiency, the schools should possess qualified teachers who have capabilities of providing appropriate teaching and learning methodologies and instructions on the basis of student centered approach, and who can perform excellent tasks leading to classroom management effectiveness and efficiency. 3. In terms of administrative roles, the school leaders or principles should possess human resources management skills , budgeting skills and leadership skills. 4. In terms of efficiency of school development, the schools should have a system for managing teaching and learning effectively as well as clear missions and goals. In addition, the school should follow the laws related and proceed the quality assurance regularly. In addition, the schools' operation should be implemented under the strategic plans and yearly action plans. 5. In terms of premises and facilities management, the schools should provide students learning environment, facilities and buildings which encourage students to develop their full potential and the schools should keep maintenance plan. Also, the number of premises should meet the user needs and expectation. 6) In terms of community's participation, the schools must get all stakeholders consisting of parents and community members involved with school planning for educational management.

Keywords: best practice guidelines in improving the quality of small schools; the quality of small schools the best practice

1. บทนำ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนในประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแส โลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพาะคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งที่จะชี้นำการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองในอนาคต การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คุณภาพการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด ประเด็นหนึ่งของสังคม ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญ เป็นอันดับต้นๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น หัวใจของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2560-2569) ยึดหลักและกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมุ่งมุ่งที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน[1] พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศมีจำนวน 22,866 แห่ง แต่คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากขาดประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ การศึกษาค่อนข้างต่ำ จากการประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก(นักเรียนต่ำกว่า 120 คน) ที่ผ่านการประเมิน มีจำนวนโรงเรียน 691 แห่ง (ร้อยละ 2) อยู่ในระดับปรับปรุง และ โรงเรียน 15,528 แห่ง (ร้อยละ 67.91) อยู่ในระดับพอใช้ และโรงเรียน 6,847 แห่ง (ร้อยละ 29.94) อยู่ในระดับดี ซึ่งในระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ดังกล่าวถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบข้อมูลที่สอดคล้องกัน คือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นและในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ จากข้อมูลข้างต้นทำให้พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาทุกแห่งทุกระดับต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ที่สถานศึกษาและยังต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สถานศึกษาของตนนั้นได้รับยกย่องและเผยแพร่ สาธารณะโดยการส่งสถานศึกษาเพื่อเข้ารับรางวัลโรงเรียนรางวัลพระราชทานขนาดเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจหาแนวทางที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนขนาดเล็กอื่นๆ ที่ยังมีประสิทธิภาพและคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาในการสอบถามทบทวน เนื้อหาในการสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

ขั้นตอนที่ 1		ขั้นตอนที่ 2	
ศึกษาการคัดเลือก ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษา	สร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษา สมุทรปราการ เขต 2	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ครุภู่สอน ตัวแทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษา สมุทรปราการ เขต 2
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครุภู่สอน ประราน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ประเมินศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับโรงเรียนรางวัล พระราชทานระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 ที่มีผลการประกันคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกรวมสาม ในระดับดีมาก จำนวน โรงเรียน 5		

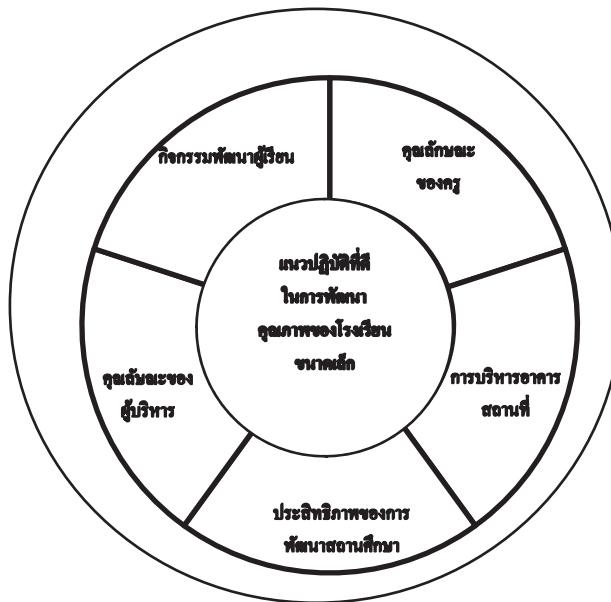
ศิริวรรณ รัชฎาภรณ์ อำเภอพวรรณ ตั้นตินาครกุล ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ และกัลยารัตน์ เมธีรังศ์
วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2561

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1		ขั้นตอนที่ 2	
ศึกษาการสอนบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา		สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สutherland ประเทศ เขต 2	
การเก็บรวบรวม ข้อมูล	แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	แบบสอบถามปลายเปิดประกอบการจัดสอนทnaklum (FOCUS GROUP)
เนื้อหาในการ สอนบทเรียน	1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและ ประสิทธิภาพของครู 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	เนื้อหาในการ สร้างแนวปฏิบัติ ที่ดีในการพัฒนา คุณภาพของ โรงเรียนขนาด เล็ก	1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและ ประสิทธิภาพของ 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
การวิเคราะห์ ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ ¹ สร้างข้อสรุป	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ ¹ สร้างข้อสรุป

4. ผลการวิจัย

แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสutherland ประเทศ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังรูปที่ 1

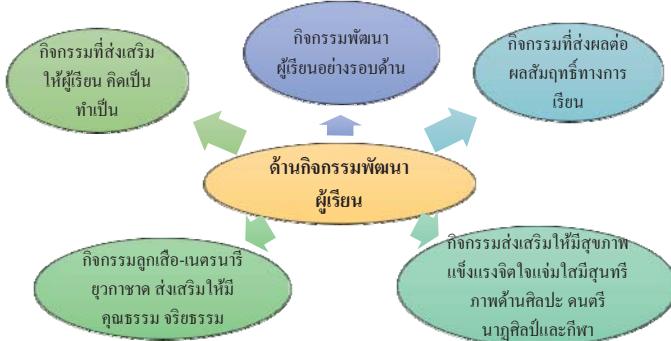

รูปที่ 1 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยการจัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านการให้คำปรึกษาในด้านสุขภาพจิต การศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดบริการและสวัสดิการต่างๆตามที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณ สงเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีจิตใจงาม และออกทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักรู้

ในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะท้องถิ่นของตน รวมทั้งมีจิตสำนึกร่วมกันร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ในทุกระดับชั้นเรียนโดยจะเน้นเป็นพิเศษในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 และ ประถมศึกษาปีที่ 6 ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะ จรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ครูผู้สอนปฏิบัติตามเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนโดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นดำเนินการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดให้นักเรียนเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นตามสภาพแวดล้อมเพื่อเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ครูผู้สอนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลโดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมีจิตสำนึกร่วมกันเป็นครูอยู่เสมอเพื่อให้กระบวนการสอนนี้มีประสิทธิภาพมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักการคิด การวิเคราะห์ การอ่านการเขียนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถและเต็มที่ ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณ และประสิทธิภาพของครู

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกภาพ ความรอบรู้ ทักษะการบริหาร การมีคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมที่สอดคล้องความต้องการของสถานศึกษาโดยการบริหารจัดการบุคลากร จัดโครงการสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน การจัดการบริหารงานงบประมาณเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนโดยบริหารตามโครงการหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละโรงเรียนโดยจัดทำเป็นโครงการโดยมีระบบติดตามการใช้งบประมาณและตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการโครงการต่างๆ ที่ถูกต้องและเป็นจริงในการบริหารงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารงานวิชาการผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย การบริหารสถานศึกษาใช้ความเป็นภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามสถานการณ์จริงโดยอาศัยหลักการประชาธิปไตยและหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมแต่ต้องมีธรรมาภิบาลและประพฤติปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีมีการพัฒนาตนเอง สามารถที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเชื่อมั่นในตนเองและเต็มใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดังรูปที่ 4

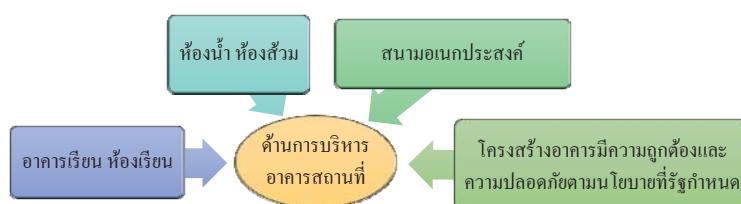
รูปที่ 4 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา การที่สถานศึกษาจัดการศึกษาได้สำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้นำได้ใช้ความรู้ ความสามารถจริงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ และผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลลัพธ์สูงสุด บรรลุเป้าหมาย ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายใต้ระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงฯ ด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใต้สถานศึกษา ดังรูปที่ 5

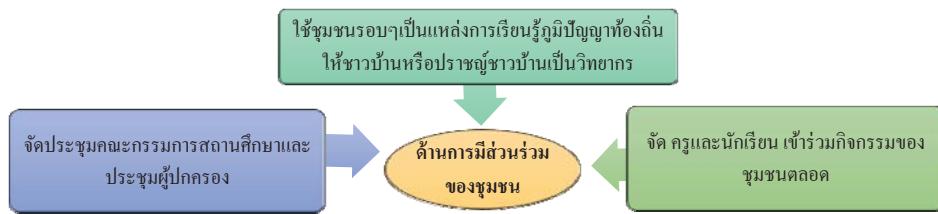
รูปที่ 5 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านประสิทธิภาพ ของการพัฒนาสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การรักษาดูแล รักษาให้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพดีและสนองต่อความต้องการได้เพียงพอ เอื้อประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพดำเนินการให้สถานที่ทุกแห่ง สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย อาคารมีความมั่นคง แข็งแรง พร้อมดูแลให้อยู่ในสภาพดี มีปริมาณเพียงพอ และดำเนินการซ่อมบำรุงและดูแลการรักษาอย่างเหมาะสม มีระบบสาธารณูปโภค มีระบบการป้องกันอันตรายที่เตรียมพร้อมนำมายังการได้ตลอดเวลาดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการบริหารอาคารสถานที่

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้เรียน ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชนมาร่วมเป็นกรรมการหรือเข้าร่วมกิจกรรมอย่างได้อย่างหนึ่งของสถานศึกษาหรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา และสถานศึกษาได้จัดนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอด รูปที่ 7

รูปที่ 7 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านจัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแนะแนว จัดบริการและสวัสดิการต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีพุทธิกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น จัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา[2] ซึ่งระบุว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการทำงาน ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการได้แก่ รักชาติ ศรัทธา ศาสนา ภัชtriย์ ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อุปถัมภ์ พยายาม มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการทำงานอย่างมีระบบมีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 48 ว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) มาตรฐานที่ 11 ที่ให้สถานศึกษามีการจัดการองค์กรหรือโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามาตรฐานที่ 12 ให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 ให้สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เข้าถึงการเรียนรู้และมาตรฐาน 14 ให้สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ด้านนี้การพัฒนาการศึกษาในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ลงมือปฏิบัติ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท่องถิ่นตามสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมีจิตสำนึกรักความเป็นครูอยู่เสมอเพื่อให้กระบวนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถและเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับปัญญา เล็กขา [3] ได้ระบุว่า ลักษณะของครูที่ดี คือ 1) มีความรู้ในวิชาชีพครูและวิชาที่สำคัญ 2) มีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป 3) มีอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครู รักและศรัทธาในอาชีพครู มีความประพฤติและการปฏิบัติที่ดี มีความมั่นคงในการอุปนิสัย เคารพในเหตุผล 4) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนและการพัฒนางานในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และ 5) มี

คุณธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นครูและสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์[4] ที่ระบุว่าคุณลักษณะของครูที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะ หมายความ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้การศึกษาอบรมศิษย์ในทุกด้าน มีความประพฤติดี บุคลิกภาพดี มีวิญญาณ ของความเป็นครู ดูแลเอาใจใส่ในความทุกข์สุขของศิษย์ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู รักใคร่ห่วงใยและปรารถนา ดีต่อศิษย์ เป็นแบบอย่างและเป็นที่พึงของศิษย์ได้ และสอดคล้องกับ จิตima วรรณศรี[5] ที่ระบุว่าคุณภาพจะเป็นผู้ชี้นำเคลื่อนการ จัดการศึกษาให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูและหน่วยงานกำกับ ดูแลคุณภาพครู ซึ่งได้กำหนดสมรรถนะของครูที่จะส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการ ปฏิรูปการศึกษาได้ สมรรถนะของบุคคลเป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความรู้ ทักษะทัศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยของบุคคล ซึ่งจะ ส่งเสริมให้บุคคลและองค์กรบรรลุเป้าหมายได้ สมรรถนะของครูอันแสดงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น ของครู ซึ่งจะช่วยเอื้อต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถสร้างผลงาน ตามตำแหน่งหน้าที่และส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร การบริหารจัดการบุคลากรจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่าง ชัดเจน ตามโครงสร้าง 4 งาน สนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอุปกรณ์ บริหารงานงบประมาณตามโครงการหรือแผนปฏิบัติการ ประจำปีโดยมีระบบติดตามและตรวจสอบ บริหารงานวิชาการกำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย และบริหาร สถานศึกษาให้ความเป็นภาระผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามสถานการณ์จริงโดยอาศัยหลักการประชาธิปไตยและหลักการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วมแต่ต้องมีธรรมาภิบาลและประพฤติปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา [6] ซึ่งระบุว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ 1) คุณลักษณะทางวิชาชีพมี ความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถขับเคลื่อนหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทาง ปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักและวางหากความรู้ให้ทันต่อความ เปเปลี่ยนแปลงของสังคม 2) คุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภัณฑ์ไว้พร้อม ดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดีมีนุชยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างพร้อมที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มี ความเชื่อสัมพันธ์ มีความสามารถในการสื่อสาร กล้าในการพูดและการปฏิบัติ มีความตั้นตัวอยู่เสมอ เป็นนักพัฒนาและ บริการสังคม มีสุภาพดี มีความรักในสถาบันของชาติ และอนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ยุค [7] ได้จำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการ แสดงออก บุคลิกภาพที่ดีจะมีผลดีกับการสร้างผลงานในสังคมบุคคลิกภาพ 2) ด้านการจูงใจ เป็นการสร้างแรงผลักดันภายในของ บุคคลให้ปฏิบัติงานตามที่ต้องการ หลักการพื้นฐานคือ ต้องให้ตรงประเด็น ต้องทำอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง บทบาทพื้นฐาน ของการจูงใจก็คือการอธิบายชี้แจงให้คนอื่นได้รู้จักเลือกวิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ 3) ด้านทักษะของค์ประกอบที่สำคัญของ ภาวะผู้นำอีกประการหนึ่งคือทักษะและประสบการณ์ จะทำให้งานของผู้นำประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมชมชอบจาก บุคคลอื่นและสอดคล้องกับ พิชญาภา ขันทอง [8] ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ ความสำเร็จ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการมอบหมายจาก ผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ชี้นำงานหน้าที่และทำหน้าที่บริหารทรัพยากร่างกาย ที่มี อยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการเป็นผู้บริหาร สถานศึกษาที่ดี นั้น จะต้องเข้าใจสภาพปัจจุบันบัญญาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการ ดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ของสถานศึกษาและชุมชน บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องรู้จักศาสตร์และ ศิลป์ในการบริหารงาน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักของสถานศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ดำเนินการ ประกับคุณภาพภายใต้ความเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงฯ ระบบ หลักเกณฑ์ ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิง กลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ยำรุ่ง จันทรานิช และคณะ [9] ได้ระบุว่าโรงเรียนสมบูรณ์แบบต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่ง ของระบบบริหาร โรงเรียน มีปัจจัยหลักของความสำเร็จ 2 ปัจจัย คือ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดัดเจน ครบวงจร ปฏิบัติได้ และมีความพร้อมรับการประเมินภายนอก โดยมีดัชนีชี้วัด 3 ดัชนี ได้แก่ มีระบบและมีแผนงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน มีการดำเนินการตามระบบและแผนงาน ตลอดจนมีการประเมินตนเอง และการจัดทำรายงาน

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมสถานที่ทุกแห่ง ถูกสุขาลักษณะ ปลอดภัย อาคารมีความมั่นคง จัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม พร้อมดูแลให้อยู่ในสภาพดี มีบริการพี่ยงพอ ดำเนินการซ่อมบำรุง และดูแลรักษาอย่างเหมาะสม มีระบบสาธารณูปโภค มีระบบการป้องกันอันตราย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ [10] ซึ่งระบุว่า สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายใน 18 มาตรฐาน ซึ่งในมาตรฐานที่ 16 กำหนดไว้ว่า สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริหารที่ส่งเสริมให้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ระบุตัวบ่งชี้ไว้ทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารที่เหมาะสม 2. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน 3. มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี 5. มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงจัดและปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษานับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลาน มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น สถานศึกษาและชุมชนเป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้ซึ่งสอดคล้องกับสังคม เช่นเดียวกัน [11] การบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจำเป็น จะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือชุมชน โดยภารกิจจะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มีใช้เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงคนเดียว แต่ยังมีเพื่อนร่วมงานอีกหลายคน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน ที่มีส่วนร่วมทำให้งาน ประสบผลสำเร็จ ผู้ช่วยงาน และกรรมการในแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทางสติปัญญา ความสามารถความรู้ ความสนใจ และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการจะนำเทคนิคไว้ และกระบวนการการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา โดยความเชื่อว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้นและสอดคล้องกับภารกิจ อนุรักษ์เลขา [12] ผลการวิเคราะห์ของคุณภาพเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งตัวบ่งชี้ระบุว่าการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนที่เป็นเช่นนี้เพื่อประรำบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม [13] ได้กำหนดให้ชุมชน ผู้ปกครองและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนารูปแบบตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในทุกระดับชั้นเรียน

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีว์ครุและประสิทธิภาพของครุ ครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมีจิตสำนึกความเป็นครูอยู่เสมอ

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ควรมีการบริหารจัดการบุคลากรจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน บริหารงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีระบบติดตามและตรวจสอบได้ กำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย และบริหารสถานศึกษาใช้ความเป็นภาวะผู้นำและประพฤติปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวง ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมให้อาคารเรียนและสถานที่ทุกแห่ง ดูแลรักษาอย่างเหมาะสม มีระบบการป้องกันอันตรายที่เตรียมพร้อมนำมายใช้การได้ตลอดเวลา

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษาควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of the Basic Education Commission .2011. **Support for educational reform in the second decade.** Bangkok: Ministry of Education.
- [2] Bureau of Standards and Quality Assurance (Public Organization) .2010. **Quality Assurance for Education.** Bangkok: Office of the Secretary of the Council for Education.
- [3] Panya Lekkha. (1998),**The Development of Personnel Affecting Teacher Behavior Adjustment According to the Teachers Professional Standards in Educational Opportunity Expansion Schools.** Office of the National Primary Education Commission 4. Education thesis (Education Administration) Nonthaburi: Graduate School Sukhothai Thammathirat Open University
- [4] Somsak Dalalprasit .2005. Teachers of teachers and professional teachers. **Journal of Teacher Education** ,21 (2),P12.
- [5] Jittima Wongsri (2009). Quality of education and performance of teachers. **Journal of Education Khonkaen University**32. (1). P1.
- [6] Office of the Commission for Teacher Education and Educational Personnel .2009. **Criteria and methods for teaching civil servants and educational personnel.** Bangkok
- [7] Yukl, G.A. (2001). **Leadership in the organization** (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- [8] Pichaya Pa Khantong .2011. **Management of schools that meet the standard.** Office of Chumphon Educational Service Area 2, Chumphon Province. Thesis Master of Education, Suan Dusit Rajabhat University
- [9] Aumrung Chandravijit and his team .2008. **The school is perfect.** (Accessed on January 22, 2018). (http://www.moe.go.th/moe/th/cms_group/detail.php?NewsID=140&Key=aca_article)
- [10] Office of the National Education Commission. 2001. **Standard of Education for External Quality Assessment: Basic Education Level.** Bangkok: Bureau of Standards and Quality Assessment. (Public Organization)
- [11] Satid Chawadee .2008. **Participation in school administration of basic education committee according to the opinion of school administrators under the jurisdiction of Bangkok Metropolis.** Thesis Master of Education, Phranakhon Rajabhat University
- [12] Pakkapon Conservation Secretary.2558. **Development of educational quality management indicators for international standard schools.** **Journal of Industrial Education**,14 (3),P104
- [13] Ministry of Education. 2002, **National Education Act, BE 2542 (1999) and Amended (No. 2), 2002.** Bangkok: The Organization for Delivery and Delivery